

Reglugjörð

57
15. maí.

fyrir skattanefndir þær og yfirskattanefndir, sem fyrirskipaðar eru með lögum um tekjuskatt 14. desbr. 1877.

Með því að svo er fyrir mælt í lögum um tekjuskatt 14. desember 1877, að greiða skuli árlegan tekjuskatt í landssjóð bæði af eign og atvinnu, og að taka skuli skatt þennan í fyrsta skipti á manntalsþingum 1879, hefir samkvæmt 26. grein laganna verið samin reglugjörð sú, er hjer fer á eptir, fyrir skattanefndir þær og yfirskattanefndir, sem fyrirskipaðar eru til að jafna skattinum niður.

Fyrirmæli reglugjörðarinnar eru tengd við greinirnar í lögunum, að svo miklu leyti sem yfir höfuð hefir þótt nauðsynlegt að veita nokkra leiðbeiningu um, hvernig þeim skuli beitt. Þar af leiðir, að í hvert skipti verður að aðgæta fyrst fyrirmæli laganna, og bera þau síðan saman við reglugjörðina; tilgangur hennar er eptir hlutarins eðli eingöngu sá, að skýra lögin og vera þeim til fyllingar.

I.

Við 1.—3. gr. Tekjuskatt skal greiða af öllum þeim tekjum af eign, er eiganda hlotnast, bæði af fasteign, af peningum, og af lausafje, sem er gjört arðberandi, og eru slíkir tekjustofnar hinir helztu til greindir í 1. og 2. gr., en sú tilgreining er þó eigi tæmandi í þeim skilningi, að aðrar tekjur af eign, en þar eru nefndar með þerum orðum verði alls eigi til greina teknar; það eru einnig aðrar tekjur skattskyldar en þær, sem beinlínis eru til greindar í þessum greinum, svo sem t. d. leiga af kaupstaðarhúsum og skipum, tekjur af hvalreka, víðarreka, slægjutollur eða beitartollur, þar sem beit eða slægjur eru leigðar sjer í lagi. Það verður að telja með hverja tekjugrein, er hlutaðeigandi hefir haft á árinu (almanaksárinu næst á undan niðurföfnuninni, sbr. 6. gr.), af fjáreign þeirri, er hjer ræðir um, hvort sem tekjurnar eru fólgnar í peningum eða landaurum, og skal telja landaurana til peninga eptir verðlagsskrárverði á hverri landaurategund fyrir sig það ár, er um er að ræða. Hins vegar eru það einungis eiginlegar tekjur, er skatt skal af greiða, en eigi það, sem maður fær í aðra hönd í kaupum og solum án þess að það auki fjármuni manns, svo sem t. a. m. er maður selur eign sína, en vitaskuld er, að greiða ber þá tekjuskatt af vöxtunum af andvirði hennar. Eiganda er heimilt að draga frá árstekjum sínum umboðskostnað, er svo á stendur, að sjerstaklegrar umboðsstjórnar hefir við þurft, og verður að sýna kvittun hlutaðeiganda umboðsmanns því til sönnunar; sömuleiðis má og draga frá ársleigurnar af þinglýstum veðskuldum í jörðu eptir vottorði samkvæmt afsals- og veðskulda-brjefabókinni.

Nú býr eigandi sjálfur á jörðinni eða hefir afnot hennar, og skal þá jörðin metin til afgjalds af hlutaðeigandi skattanefnd, á sama hátt og áður var fyrir mælt í erindisbrjefi dómsmálastjórnarinnar fyrir hreppstjórnara 18. júlí 1848 um niðurföfnun alþingistollans, eptir því, hvað goldið er eptir aðrar viðlíka jarðir í sama byggðarlagi, og ber jafnframt að taka til greina aðrar tekjur, er eigandinn hefir haft af jörðinni á árinu.

Undanþegnir þessum tekjuskatti eru þeir, er árstekjur þeirra eptir 1.—2. grein samanlagðar eigi nema 50 krónum. Af öllum tekjunum samanlögðum skal greiða 1 kr. af hverjum 25 kr.; það, sem þar er fram yfir, skal eigi koma til greina skattinum til hækkunar.

Hinn 31. maí 1878.

57
15. maí.

II.

Við 4.—5. gr. Eptir þessum lagagreinum á að greiða skatt af allri atvinnu, af öllum tekjum af embættum og sýslunum, af biðlaunum, lífeyri eða eptirlaunum og þesskonar styrktarfe, svo og af tekjum af alls konar vinnu, andlegri eða líkamlegri, að frá skildum að eins þeim tveim atvinnugreinum, er skatt skal af greiða í landssjóð eptir sjerstaklegum lögum þar að lútandi, sem sje af landbúnaði, sbr. lög 14. desbr. 1877 um skatt á ábúð og afnot jarða og á lausafje, og af fiskiveiðum, sbr. tilskip. 12. febr. 1872 um spítalagjald af sjáfarafja.

Af fyrstu 1000 krónunum, er tekjur þær nema, er hjer rœðir um, skal engan skatt gréiða; af því sem tekjurnar nema yfir 1000 kr., skal greiða skatt, eptir skatt-stiga þeim, er tilgreindur er í 4. gr. laganna, en þó svo, að eigi skal taka skatt nema af fullum 50 krónum; það, sem þar er fram yfir, kemur eigi til greina skattinum til hækunar. Fyrirmæli laganna um hinn vaxandi hundraðsskatt, er greiða ber eptir því, hvað tekjurnar eru miklar samantaldar, eru svo skýr, að þau þurfa eigi nánari útlistunar, og mun nægilegt að vísa til þeirra; til dæmis skal hjer til fært, að samkvæmt þeim verður tekju-skatturinn af

2000 kr.	10 kr. (1 af hundraði af 1000 kr.).
3000 —	25 — (eins og af 2000 kr., og að auki 1½ af hundraði af 1000 kr.)
4000 —	45 — (eins og af 3000 kr., og að auki 2 af hundr. af 1000 kr.)
5000 —	70 — (eins og af 4000 kr., og að auki 2½ af hundr. af 1000 kr.)
6000 —	100 — (eins og af 5000 kr., og að auki 3 af hundr. af 1000 kr.)
7000 —	135 — (eins og af 6000 kr., og að auki 3½ af hndr. af 1000 kr.)
8000 —	175 — (eins og af 7000 kr., og að auki 4 af hundr. af 1000 kr.)
12000 —	335 —

III.

Við 6. gr. Skattinn skal leggja á eptir tekjum gjaldanda næsta almanaks-ár á undan niðurjöfnuninni, og ætli hann því að segja sjálfur til um tekjur sínar (sbr. 13. gr.) verður hann að byggja skýrslu sína á þeim skattskyldum tekjum, er hann hefir úr býtum borið það ár, og eins á skattanefndin, bæði þegar hún metur, hvort skýrslan sje rjett, og þegar hún kveður á um tekjur hlutaðeiganda, er hann hefir eigi notað þessa heimild til að segja sjálfur til um tekjur sínar, að fara eptir tekjum hans umgetið almanaksár.

Við 7. gr. Það eru hinar hreinu tekjur þetta ár, er leggja ber til grundvallar, er skattinn skal ákveða, og í þessari lagagrein eru þær reglur, er gæta skal í því efni bæði þegar hlutaðeigandi segir sjálfur til um tekjur sínar, og eins þegar það er eigi gjört og skatturinn ákveðinn eptir 13. gr. Í þessari lagagrein er því til tekið með berum orðum, bæði hvaða gjöld á hinu liðna ári eigi má draga frá tekjunum, og eins hvaða gjöld á að draga frá þeim, til að fá hinar hreinu tekjur, sem eru skattskyldar eptir lögnum.

Svo sem allar tekjur af atvinnu, af embætti eða sýslan, og af alls konar vinnu, andlegri eða líkamlegri, eru skattskyldar eptir 5. grein, svo er og þannig fyrir mælt í 7. gr., að tekjur þessar sjeu skattskyldar til hvers sem þeim svo er varið, hvort heldur maður hefir þær sjer og vandamönnum sínum til viðurværis og nauðsynja, nytsemdar eða munaðar, til að fœra út bú sitt eða atvinnuveg, til að afla sjer fjár, til gjafa eða hvers annars sem vera skal; og í síðasta kafla greinarinnar er því bœtt við, að af þeim tekjum, er fást á þann hátt, að maður eyðir höfuðstóli sínum eða tekur lán, skuli eigi greiða skatt, en hins vegar verði það eigi talið frá tekjum, sem haft er til að borga skuld.

Jafnframt þessu er til tekið, hvaða útgjöld megi draga frá árstekjunum, bæði af hverri atvinnu, er talin er með borgaralegum atvinnuvegum, og af tekjum þeim, er embættismönnum eru lagðar, og verður að finna hinar skattskyldu tekjur samkvæmt því. 57
15. maí.

Frá öllum tekjum af atvinnu skal dreginn sá kostnaður, er varið hefir verið til að reka hana; með kostnaði þessum skal þó eigi telja það, sem maður hefir varið sjer og vandamönnum sínum til viðurværis og nauðsynja, enda þótt vandamenn þessir með vinnu sinni hafi hjálpað til að afla fjárins, nema því að eins að nokkur af þeim að staðaldri starfi að þeim verkum, sem laun eru goldin fyrir (7. gr., 2. kafli). Sje þetta nú heimfært upp á ýmsa atvinnuvegi, verður að taka það til greina, er hjer segir, þá er tiltaka skal hinar skattskyldu tekjur.

a. *Verzlun.* Verði tekjurnar af verzluninni eigi fundnar með því að rekja árangurinn af öllum kaupum og sölum þann tíma, er um er að tefla, og þá farið eptir aðalsummu þeirri, er þá kemur út, er tilgreina skal hinar skattskyldu tekjur, á að fara eptir því, hvort fje það, er lagt hefir verið í verzlunina, hefir aukizt eða minnkað á árinu, eptir árangrinum af kaupskapnum; síðan skal rannsaka, hvað miklu hlutaðeigandi hefir varið sjer og vandamönnum sínum til viðurværis og nauðsynja, nytsemdar eða munaðar, og þá líka í húsnæðiskostnað, eða til þess að afla sjer fjár á annan veg, og þar við á svo að bæta því, er græðzt hefir á fje það, er lagt er í verzlunina, eða draga frá það, sem fjeð hefir gengið saman, hafi slíkt átt sjer stað annaðhvort. Sje hlutaðeigandi eigi fær um að reikna út tekjurnar af verzluninni um árið á þennan hátt, eða vilji hann eigi gjöra það, eða þá að skattaneftdinni finnast ástæða til að tortryggja skýrslu hans, og skírteini þau og sannanir, er skattaneftdinni þykir við þurfa í því efni, þykja ónógar til að ákveða eptir þeim, hvað miklar tekjurnar skuli gjöra, á skattaneftdin að kveða á um þær eptir beztu vitund. Verður nefndin þá bæði að ætlast á, hvað mikið *vörumegn* hefir gengið kaupum og sölum hjá hlutaðeiganda um árið, og eins um það, hvað mikinn *kostnað* hefir þurft til að reka verzlunina. Til þess konar kostnaðar má t. d. telja: 1. höfuðstól þann, sem kaupmaðurinn hefir haft til umráða í verzlun sinni, hvort sem það er lánsfje eða hann á það sjálfur, og að svo miklu leyti sem það er í veltu og ekki bundið í vöruleifum við lok ársins, í húsum, verzlunaráhöldum eða öðru; 2. leigu fyrir húsnæði eða fyrir pláss undir berum himni, sem notað er til aðseturs fyrir verzlunina og nauðsynlegt er til hennar, svo sem búð, geymsluhús, geymslupláss o. fl.; 3. kaup handa verkafólki eða aðstöðarmönnum við verzlunina, og viðurværi handa þeim, hvort sem það er úti látið í peningum eða þeim er lagt til fæðið; 4. kostnað til viðhalds á verzlunaráhöldum og til að bæta sjer aptur það sem úr gengur af þeim, og til venjulegs viðhalds á húsum verzlunarinnar; 5. kostnað við kaup og sölu á vörunum; til slíks kostnaðar telst flutningsgjald, ábyrgðargjald, ómakslaun (provision) og fleira því um líkt, sem leiðir af því, að flytja verður hingað til lands nær allar vörur, er seldar eru hjer í búðum, og að eins verður að flytja í burt hjeðan nærri því allar landsnytjar, þær er kaupmenn verzla með; 6. kostnað til hita, ljóss og því um líks, í verzlunarhúsunum, og annan þess konar kostnað, sem stendur í beinu sambandi við verzlunina og er nauðsynlegur til að reka hana. Sje svo, að eitthvað af framangreindum kostnaði komi eigi eingöngu við atvinnunni, ef t. d. hjú er haft bæði við verzlunina og til að þjóna húsbóndanum eða vandamönnum hans, eða ef húsaleigan nær eigi einungis til þess húsnæðis, er nauðsynlegt er til að reka verzlunina, heldur og til hýbýla þess, er verzlunina rekur, verður eigi nema hæfilegur partur af kostnaðinum, eptir tiltölu, talinn með kostnaðinum til að reka verzlunina og dreginn frá tekjunum. Sjeu vandamenn hafðir til að vinna að staðaldri að verzluninni, í venjulegra verkamanna eða aðstöðarmanna stað, þeirra er nauðsyn er á við

57 15. maí. verzlunina, má telja kaup þeirra og viðurværi með kostnaðinum til að reka hana; en aptur má eigi telja neina þóknun fyrir það, sem hlutaðeigandi vinnur sjálfur að atvinnunni, eður og kona hans. Með því að draga kostnaðinn til að reka verzlunina allan samantalinna frá því, sem ætlazt er á, að vörumegn kaupmannsins á árinu hafi numið, sjest, hvað miklar hinar skattskyldu tekjur hlutaðeiganda eru.

Með því að svo er fyrir mælt í 10. gr. laganna, að sá, sem eigi er búsettur hjer á landi, en hefir tekjur af jarðeign eða atvinnu eða sýslu, sem hjer er rekin, skuli greiða skatt af þessum tekjum, þá leiðir þar af, að eigi ber að taka skatt nema af þeim tekjum, enda er það og samkvæmt eðli hlutarins. Þar sem svo stendur á, að maður, sem á verzlun hjer á landi, er búsettur erlendis og rekur hina íslenzku verzlun sína bæði hjer og á verzlunarskrifstofu sinni erlendis, verður einnig að taka til greina það af kostnaðinum til að reka verzlunina, er hann greiðir þar sem hann á heima, og á því að draga hann frá tekjunum af verzluninni, allan saman, ef verzlunarstörf hans erlendis við koma eingöngu kaupum og sölum, er standa í sambandi við rekstur verzlunarinnar hjer á landi, en eigi nema nema nokkuð af honum, eptir rjettri tiltölu, ef verzlunarstörf hans erlendis taka einnig yfir annan kaupskap; að öðru leyti verður að gæta reglna þeirra, er settar eru hjer að framan um það, hvað telja má meðal kostnaðar til að reka verzlunina.

b. Við *handiðnir og annan iðnað* dregst kostnaðurinn til að reka atvinnuna, reiknaður eptir framangreindum reglum, frá óskertum tekjunum um árið, og það, sem þá verður eptir, verða hinar skattskyldu tekjur. Hafi hlutaðeigandi eigi haldið svo nákvæman reikning yfir atvinnu sína, að finna megi hinar skattskyldu tekjur með því móti, verður að ætlast á um, hvað miklu varningsbirgðir hans, áhöld, vinnuvjelar, smíðatöl og önnur verkfæri, er heyra til atvinnunnar, svo og skuldir, sem hann á hjá öðrum, hafi numið í peningum í ársbyrjun og í árslok, og komast þannig fyrir, hvort efni hans muni hafa vaxið eða rýrnað af atvinnunni. Það sem fjárstofn sá, er hann hefir lagt í atvinnuveginna, hefir þannig vaxið eða minnkað, því á að bæta við eða draga það frá því, sem hann hefir haft sjer og sínum til viðurværis og nauðsynja, nytsemdar eða munaðar, eða til að afla sjer fjár að öðru leyti, — og verður þá summan, sem þá kemur fram, hinar skattskyldu tekjur af atvinnunni.

c. Við *veitinga sölu og gistinga*, og aðra því um líka borgaralega atvinnu, og eins siglingar, skal og fara eptir framangreindum reglum um það, hvernig reikna skal kostnaðinn til að reka atvinnuna.

d. Frá tekjum af *embættislaunum* má telja skrifstofukostnað; svo má og færa til útgjalda eptirlaun og aðrar kvaðir, er á embættinu liggja (7. gr. laganna, 3. kaffi). Með áminnzum tekjum teljast eigi einungis þau laun og aðrar tekjur, er greiddar eru úr landssjóði, heldur einnig aukatekjur og gjöld eða aðrar tekjur, sem lagðar eru embættismönnum, og sem þeir hafa annaðhvort frá opinberum eða einstaklegum stofnunum, eða frá einstökum mönnum, samkvæmt þar að lútandi fyrirmælum laganna, svo sem tíund, offur, dagsverk og önnur þess konar gjöld til presta, aukatekjur sýslumanna og bæjarfógeta eptir lögum 14. desbr. 1877, umboðslaun umboðsmanna, þóknun sú, er þeir sem hafa einhverja sýslu á hendi fyrir sveit sína, fá úr sveitarsjóði, og brunamálástjóri hjá brunabótastjela, tekjur lækna af lækningum þeirra eða af eptirliti með sjúkrahúsum o. s. frv. Það, sem það nemur, að hafa leigulausan bústað, svo og húsaleigustyrkur og arður af embættisjörð, ef embættismaðurinn býr eigi á henni sjálfur, telst einnig með hinum skattskyldu tekjum, og skal telja það, sem gelst í landaurum, í peningum eptir verðlagsskrá.

Það sem maður fær í dagpeninga, meðan hann er í burtu frá heimilinu, og í ferðakostnað, hvorttveggja í embættiserindum, telst eigi með skattskyldum tekjum. 57
15. maf.

Loks skal hjer við bætt þessari leiðbeiningu til að ákveða tekjuskattinn, er svo stendur á, sem hjer segir:

Kvongist maður á þeim tíma, er tekjurnar eru við bundnar, þær er skattinn á að miða við, eða eptir það, en áður en niðurfjöfnunin fer fram, skal telja manningum allar skattskyldar tekjur bæði hans sjálfs og konunnar um þann tíma; verður eptir því eigi talinn með höfuðstóll sá, er hann hefir fengið með konunni, heldur að eins vextirnir af honum.

Erfingi greiðir skatt af öllum tekjum arfleiddanda, hafi hann erft allar eigur hans eða atvinnu, en ella að rjettri tiltölu.

Nú situr *ekkja* í óskiptu búí, og skal þá telja með skattskyldum tekjum hennar allar tekjur mannsins um þann tíma, er um er að tefla, og hafi hann dáíð á þessum tíma, verður að telja tekjurnar til dánardægurs hans, og bæta þar við tekjum ekkjunnar frá þeim degi til loka þess tímabils, er skatturinn er miðaður við.

Úr *dánarbúum*, sem eru undir skiptameðferð, þá er niðurfjöfnunin fer fram, skal eigi greiða neinn tekjuskatt af atvinnu, en aptur á móti af eign, eptir 1.—3. gr. laganna. Sama er og um þrotabú.

Við 8. gr. Hver maður, sem er búsettur hjer á landi og hefir tekjur, þær er skattskyldar eru eptir undanfarandi greinum, skal greiða tekjuskatt, hvort heldur er karl eða kona, ungur eða gamall, og hvernar stjettar, sem hann er. Það stendur á sama hvort maður er myndugur eða ómyndugur, sjálfs sín eða eigi, hafi hann að eins sjálfstæðar tekjur, en þar undir verður að skilja allar tekjur, er hann fær öðruvísi en á annara vegum. Þeir, sem eru í foreldrahúsum eða á framfæri og enga atvinnu hafa, greiða að eins skatt af þeim tekjum, er þeir hafa auk uppeldis hjá foreldrunum eða þess, er úrheimtist til framfæris þeim og menningar.

Hlutafjelög, sameignarfjelög, kaupmannafjelög o. þ. h. eiga að greiða skatt af því, sem eptir verður af tekjuafgangnum, er búíð er að úthluta ávinningnum meðal þeirra hluteigenda, er búsettir eru hjer á landi, hvort sem þessi afgangur er greiddur útlendum hluteigendum eða lagður í viðlagasjóð eða þess konar. Tekju-afgangur er það, sem eptir verður af árstekjunum, þegar búíð er að draga frá tekjunum óskertum það, sem telja má með kostnaði til að reka verzlunina eða atvinnuna, eptir því sem að fram- an segir.

Við 9. gr. Hjer skal þess að eins getið, að þótt sparissjóðir þeir, sem eigi eru eign einstakra manna, sjeu sem stofnun undan þegnir tekjuskatti af atvinnu, er það vitaskuld, að greiða verður tekjuskatt af eign eptir 2. gr. laganna af innstæðufje því, er menn eiga í sparissjóði og hann greiðir vöxtu af.

Við 10. gr. Það er regla, að hver gjaldþegn er skattskrifaður í því sveitarfjelagi, er hann á heimili í hjer á landi um það leyti, sem niðurfjöfnunin er byrjuð eða rjett á undan því. Dvelji maður um stundarsakir í öðru landi, en bregði þó eigi heimili sínu á Íslandi, skal hann gjalda skatt sem hann væri í landinu, og á að láta skattskrifa hann í því sveitarfjelagi, þar sem hann var heimilisfastur áður en hann settist að erlendis. Eigi maður sjer bólfestu víðar en í einu sveitarfjelagi, má hann sjálfur kjósa, í hverju sveitarfjelaginu hann skuli skattskrifast, ef hann sendir sveitarstjórninni í öllum þeim sveitarfjelögum, er hann er búsettur í, vísbendingu um það, með tilhlýðilegum fyrirvara. Komi eigi slík vísbending frá honum, skal setja hann í skatt þar, er

57 hann hefir sjálfur aðsetur þá er niðurjöfnunin er byrjuð. Hlutafjelög, sameignarfjelög, kaupmannafjelög, stofnanir og þess konar skal skattskrifna í því sveitarfjælaga, er stjórnin hefir aðsetur eða aðalskrifstofan er. — Nú á sami gjaldþegn verzlarnir víðar en í einu sveitarfjælaga, og má hann þá sjálfur kjósa, í hverju sveitarfjælaganu hann skuli skattskrifast, ef hann skýrir skattanefndunum í öllum sveitunum frá því á tilhlýðilegan hátt, svo snemma, að beiðni hans verði tekin til greina af hlutaðeigandi skattanefnd.

Nú er maður eigi búsettur á Íslandi, en hefir tekjur af jarðeign eða atvinnu eða sýslu, sem þar er rekin, og skal hann þá greiða skatt af tekjum þessum, og til nefna fyrir hlutaðeigandi sýslumanni eða bæjarfógeta mann þar í sýslunni eða kaupstaðnum, sem greiði skattgjald hans, og gæti að öðru leyti gagnsmuna hans að því er kemur til skattkvaðarinnar.

Þá gjaldþegna, er eigi hafa aðsetur hjer á landi, en hafa laun, eptirlaun, biðlaun eða styrk úr landssjóði Íslands, skal setja í skatt í kaupstaðnum Reykjavík, og lætur landshöfðingi skattanefndinni þar í tje þær skýrslur þar að lútandi, er á þarf að halda, og skal senda honum útdrátt úr skattskránni um þá, til þess að sjeð verði um, að tekjuskatti þeirra verði haldið eptir af tekjum þeirra samkvæmt 10. gr., 2. kafla.

Landshöfðingi sker úr því, eptir tillögum hlutaðeigandi skattanefndar, hvort útlendir menn, er dvelja um stundarsakir á Íslandi, og ekki reka þar neina atvinnu, sjeu skattskyldir eptir þessum lögum.

Við 11. gr. Hlutaðeigandi sýslumaður eða bæjarfógeti gjörir nauðsynlegar ráðstafanir til, að skattanefnd sje kosin fyrir hvern hrepp eða kaupstað á þann hátt, er segir í þessari lagagrein, og að sómuleiðis sje kosinn varanefndarmaður til þess að taka sæti í nefndinni í forföllum einhvers af nefndarmönnum, og að auglýst sje við kirkju, og í kaupstöðum á þann hátt, sem þar er tíðkaður, áður en farið er að setja menn í skatt (13. gr.), hverjir sjeu í skattanefndinni og hver formaður hennar.

Skrár um tekjur þeirra, sem skatt eiga að greiða, skulu samdar af skattanefndinni, eptir fyrirmyndinni aptan við þessa reglugjörð.

Á skrár þessar skal rita eigi einungis hvern skattskyldan mann, sem er heimilisfastur í sveitinni eða kaupstaðnum og hefir næsta almanaksár á vandan haft skattskyldar tekjur eptir fyrirmælum laganna, heldur og hvern þann mann, er hefir þar tekjur af fasteign eða rekur þar einhverja atvinnu, þótt eigi sje hann þar heimilisfastur, sbr. reglur þær, er settar eru hjer að framan og fyrirmæli laganna í þessu efni. Eigi sá, sem á fasteign í hreppnum eða kaupstaðnum, heima utanhrepps, skal skýra skattanefndinni þar, sem hann á heima, tafarlaust frá því, í síðasta lagi með fyrstu póstferð eptir að búíð er að semja skattskrána, og láta þess jafnframt getið, hvað miklar tekjur gjört er, að hann hafi haft af þessari fasteign, og verður þá að setja á skrána eigi að eins þær fasteignir, er tekjurnar af nema hinum minnsta skattstofni, 50 kr., samkvæmt 3. grein laganna, heldur og þær, er eigi nema svo miklu, til þess að hlutaðeigandi skattanefnd geti skorið úr, hvort allar eignartekjur hins skattskylda samantaldar nemi því, að af þeim beri að greiða skatt.

Við 12. gr. Synji embættismenn og aðrir, er einhver störf hafa á hendi í þarfir hins opinbera, eða stjórnendur stofnana og fjelaga skattanefndinni um skýrslur þær, er getur um í þessari grein, skal hún skjóta málinu þegar til landshöfðingja og senda honum þá bæði endurrit af beiðninni um skýrsluna og af svarinu frá embættismanninum.

Við 13. gr. Hverjum manni, sem skatt á að greiða, er heimilt sjálfum að gefa

skattanefndinni á fundum þeim, er getur um í þessari grein, skýrslu um tekjur sínar, og á að leggja hana til grundvallar, er telja skal hinar skattskyldu tekjur. **Hve- 57**
nær og *hvar* þessir fundir verði haldnir, skal birta fyrir fram, með eigi minna en 8 daga 15. maí.
 fyrirvara, til sveita við kirkju, en í kaupstöðum á þann hátt, er þar er tíðkaður, er boðaðir eru almennir fundir; og skal taka það beinlínis fram í auglýsingunni, að skattanefndin taki við slíkum skýrslum á fundinum, og er gjaldþegnum auk þess leyfilegt að senda formanni skattanefndarinnar framtal sitt skrifað, fyrir fundinn. Aftur á móti getur enginn gjaldþegnheimtað, að framtal hans sje tekið til greina, ef hann kemur því eigi í hendur skattanefndinni fyrir en búið er að semja skattskrána. Sömuleiðis á að vera vísað í auglýsingunni í 15. og 16. grein laganna, um að skattskrárnar liggi til sýnis hreppsþúum eða kaupstaðarþúum frá 1.—15. nóvember, að báðum dögnum meðtöldum, á einhverjum stað, sem er hentugur hreppsþúum, og til skal tekinn í auglýsingunni, í kaupstöðum í bæjarþingstofunni, og að kærur frá þeim, sem eru óánægðir með ákvörðun skattanefndarinnar um tekjur þeirra, skuli bornar upp brjeflega fyrir formanni skattanefndarinnar fyrir 15. nóvember.

Þyki skattanefndinni tortryggilegt framtal einhvers, rannsakar hún málið, svo sem þörf er á, og til tekur síðan, hvað miklar gjöra skuli tekjurnar. Nú neitar gjaldþegninn eða umboðsmaður hans að útvega skírteini þau og sannanir, er skattanefndin krefst, eða hann segir eigi sjálfur til um tekjur sínar, og kveður þá nefndin á um tekjur hans eptir því, sem hún veit sannast og rjettast, og verður þá, þar sem brestur nægilegar skýrslur og skírteini, að fara eptir því, hvað ætla má að hann muni kosta til viðurværis sjer og sínum, eptir tölu þeirra og viðurlífi, og eptir því sem að öðru leyti er kunnugt um efnahag hans og hvað hann hefir mikið um sig, og um arðinn af atvinnu hans. Nú er einhver gjaldþegn eigi búsettur hjer á landi, en á að greiða skatt af tekjum þeim, er hann hefir af atvinnu eða sýslu, sem rekin er hjer á landi, og verður þá, er telja skal kostnaðinn til að reka atvinnuna, svo sem á er vikið í athugasemdunum hjer að framan, við 10. gr., eigi að eins að taka til greina það af þessum kostnaði, er úti er látið þar, sem hann á heima, heldur verður einnig að aðgæta, hvort kostnaðurinn til viðurværis handa honum og vandamönnum hans verður talinn með arðinum af atvinnu hans eða sýslu hjer á landi, allur eða nokkuð af honum, og því að eins og svo framarlega sem skattanefndin hyggur, að svo sje, má taka tekjuskatt af þessum tekjum hjer á landi; en hafi hann þær af atvinnu, sem hann rekur erlendis, eða af eign, sem hann á þar, og eigi er skattskyld hjer á landi, skal eigi taka þær til greina, er hann er settur í skatt hjer á landi.

Við 14. gr. Á skattskránum, er semja skal eptir fyrirmyndinni hjer að aptan, skal fyrst telja þá, er hafa skýrt frá tekjum sínum það ár, er um er að tefla, og síðan þá, er eigi hafa talið sjálfir fram; loks skal bœtt við fasteignum þeim eða atvinnuvegum í hreppnum eða kaupstaðnum, er utanhreppsmenn eiga eða stunda; — þá skal rita þannig í skýrsluna, að setja í 1. dálk jörðina eða atvinnuvegin aptan við nafn og heimili gjaldþegnsins, og rita síðan að eins í þá dálkana, er snerta hinar áætluðu tekjur hlutaðeiganda, en í dálkinn, sem ætlaður er fyrir «síðari leiðrjettingar», skal rita daginn, er skattanefndinni þar, sem gjaldandi dvelur, er send vísbending sú, er fyrir er mælt um í athugasemdunum við 11. grein. — Að því er hina snertir, þá er skatt eiga að greiða, skal setja í dálkinn undir «síðari leiðrjettingar» þær breytingar á skattskriptinni, er leiðir af úrskurðum skattanefndarinnar samkvæmt 16. gr. eða yfirskattanefndarinnar samkvæmt 20. gr.

57
15. maí.

Við 15., 16. og 17. gr. Hvað lengi skattskráin liggi til sýnis og hver sje frestrurinn til að bera upp kærur gegn skattanefndinni skal birt almenningi í sveitarfjélaginu á þann hátt, sem segir að framan, við 13. gr.

Skattanefndin skal upp kveða úrskurð um hverja kæru, er henni berst, fyrir 1. desbr., og skal kæranda áður veittur kostur á að koma fram með skýrslur þær, er þörf þykir á, á fundi í skattanefndinni. Á þann fund má boða kæranda með kvöldfresti.

Nú er sá, er kærir yfir ákvörðun skattanefndar um tekjur hans, sjálfur í nefndinni, og skal hann þá ganga úr sæti sínu í nefndinni, og varanefndarmaðurinn setjast í það í hans stað, meðan verið er að úrskurða um kærana.

Þegar búið er að leiðrjetta skattskrána samkvæmt úrskurðum skattanefndarinnar, skal senda hana fyrir nýjár til hlutaðeigandi sýslumanns eða bæjarfógeta, með árituðu vottorði frá skattanefndinni um, að á skrána sjeu ritaðir allir þeir, er tekjuskatt eigi að greiða í því umdæmi samkvæmt lögum 14. des. 1877, svo og skattskyldar fasteignir þær og atvinnuvegir, er nefndir eru við 11. og 14. gr., að skráin hafi legið almenningi til sýnis á þann hátt, er segir í 15. gr. laganna, og að kærur út af ákvörðun skattanefndarinnar um skattskyldar tekjur hafi verið úrskurðaðar á þann hátt, sem segir í 16. gr.— Sje sýslumaðurinn eða bæjarfógetinn eigi sjálfur formaður í yfirskattanefnd umdæmisins, sendir hann formanni allar skattskrárnar frá skattanefndunum í umdæmi yfirskattanefndarinnar, til afnota við störf yfirskattanefndarinnar.

Við 18.—22. gr. Undir eins og búið er að kjósa menn í skattanefndina samkvæmt 11. gr. laganna, sendir bæjarstjórnin í kaupstöðum landshöfðingja tillögur sínar um, hverja skuli taka í yfirskattanefnd, og skipar hann síðan formann, 2 nefndarmenn og 1 varanefndarmann í hlutaðeigandi yfirskattanefnd, og á uppástungu bæjarstjórnarinnar að fylgja tilkynning um, hverjir sjeu kjörnir nefndarmenn og varanefndarmenn í skattanefndina. Í sveitum sjá sýslumennirnir sem oddvitar sýslunefndanna um kosningu tveggja nefndarmanna og eins varanefndarmanns í yfirskattanefndina, og er sýslumaður oddviti yfirskattanefndarinnar; kosningin í yfirskattanefndina í kaupstöðum mun verða birt í Stjórnartíðindum, deildinni B, og skal bæjarfógeti síðan auglýsa það sem þörf er á í því efni í hlutaðeigandi kaupstað.

Til yfirskattanefndarinnar má skjóta úrskurðum skattanefndarinnar með brjeflegri kæru til oddvita yfirskattanefndarinnar fyrir nýjár; aptur á móti verða þær ákvarðanir um skattskyldar tekjur manns, er eigi hafa verið meðhöndlaðar samkvæmt 16. grein, eigi kærðar fyrir yfirskattanefndinni. Kærum, sem eigi eru komnar til oddvita yfirskattanefndarinnar fyrir nýjár, verður engin gaumur gefin.

Yfirskattanefndin leitar þeirra skýrslna, er við þykir þurfa til að leggja úrskurð á hverja kæru, og á hún sjer í lagi að veita skattanefndinni færi á að láta í ljósi álit sitt um kærana og tilgreina ástæður sínar fyrir skattskript sinni. Þegar búið er að útvega skirteini þau og sannanir, er á þarf að halda, kveður yfirskattanefndin upp úrskurð sinn, og skal skýra bæði hlutaðeigandi skattanefnd og kæranda frá honum tafarlaust, og er málinu þar með ráðið til lykta. Þessi úrskurður yfirskattanefndarinnar á að vera upp kveðinn innan febrúarmánaðarloka. Þegar yfirskattanefndin leggur úrskurð á málið, á hún að fara eftir þeim reglum um það, hvernig ákveða skuli skattinn, er settar eru í lögum 14. des. 1877 um tekjuskatt og í þessari reglugjörð. Þegar yfirskattanefndin er búin að leggja úrskurðinn á, leiðrjettir formaður skattskrárnar samkvæmt því, sem hún hefir úrskurðað, og semur síðan eftir því skrá yfir tekjuskatt þann, er greiða skal það ár í sýslunni eða kaupstaðn-

um. Sje bæjarfógeti eigi sjálfur formaður í yfirskattaneftndinni, sendir formaður hennar bæjarfógeta skrána fyrir 15. marz.

57
15. maí.

Nú er sá, er kærir yfir ákvörðuninni um tekjur hans, einn í yfirskattaneftndinni, er það mál skal úrskurða, og skal hann þá ganga úr sæti í nefndinni og varanefndarmaðurinn koma í hans stað.

Reikning yfir þóknun þá, er þeir, sem sitja í yfirskattaneftndinni, eiga að fá samkvæmt 21. gr., sendir formaður landshöfðingja, er úrskurðar reikninginn og ávísar gjaldinu síðan úr landssjóði.

Við 25. gr. Þegar skattaneftnd eða yfirskattaneftnd hyggur þess vera þörf eða það þykir henta, á hún að brýna fyrirmæli þessarar lagagreinar fyrir hlutaðeiganda gjaldþegni eða umboðsmanni hans.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 15. maí 1878.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

Fyrirmynd fyrir
skrá

um þá, sem skatt eiga að greiða í hreppi (kaupstað) í sýslu,
samkvæmt lögum um tekjuskatt 14. desbr. 1877, árið 18

Nafn, staða og heimili gjaldanda.	Tekjur af eign.			Tekjur af atvinnu.			Tekjurnar eru ákveðnar eptir framtali gjaldanda sjálfs.	Upphæð skattsins.		Síðari leiðrjettningar.
	Áætlaðar tekjur	Frá dregst eptir 1. gr. laganna.	Skattur er talinn af	Áætlaðar tekjur	Frá dregst eptir 7. gr. laganna.	Skattur er talinn af		Eptir I. kafla laganna (eign)	Eptir II. kafla laganna (atvinnu)	

Reglugjörð.

58
18. maí.

um virðingu á húsum, er skatt skal af greiða í landsjóð samkvæmt lögum um húsaskatt 14. desember 1877.

1.

Allar húseignir í kaupstöðum og verzlunarstöðum landsins, sem eru fullra 500 króna virði, svo og allar aðrar húseignir, sem eru fullra 500 króna virði, þótt eigi standi þær í kaupstað eða verzlunarstað, ef þær eru eigi notaðar við ábúð á jörð, þeirri er metin sje til dýrleika, eru skattskyldar eptir lögum þessum, og skulu yfirvöldin láta virða þær eptir neðangreindum reglum.

Undanþegnar húsaskatti eru allar kirkjur, skólar, sjúkrahús, og öll önnur hús, sem eru þjóðeign eða til opinberra þarfa. Þessi hús verða því undanskilin virðingargjörð þeirri, er fyrirskipuð er með lögum 14. desember 1877. Sömu leiðis verða húseignir í Reykjavíkurkaupstað, sem virtar eru til brunabóta samkvæmt tilsk. 14. febr. 1874, 4. og 5. gr., undanskildar þessari virðingu, með því að á þær á að leggja skattinn eptir brunabótavirðingunni.

2.

Sýslumenn og bæjarfógetar eiga að láta virða allar þessar húseignir, er virða ber samkvæmt fyrirmælum tjeðra laga, og eiga virðingargjörðir þessar að fara fram einhvern tíma á þessu ári, og sje þeim lokið fyrir árslok. Síðan semja nefndir embættis-
Hinn 31. maí 1878.